

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. Intemeiat în 1853 de

Onor. Asociațiunea pentru literatura
română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul:

pentru parohii cl. I Lei 7000.— cl. II Lei 5000.—
cl. III Lei 3000. — Particulari Lei 7000.— Autorități
și străinătate Lei 15.000.— De sprijin Lei 20.000.—

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu
strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate
nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 20 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRAȚIEI foii Tele-
graful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 4.

Intrecere între cei vrednici

Marea problemă socială a ocrotirii orfanilor de războiu inițiată din partea autorității bisericesti superioare și pusă într'un spirit atât de larg, în- cepe să-și afie un răsunet tot mai adânc în sufletul preoților și al credincioșilor. Acest fapt se confirmă zi de zi prin rezultatele frumoase ale colectei care s'a deschis pentru Orfelinatul arhidiecezan din Sibiu.

Până în prezent rezultatul colectei se prezintă într'o sumă frumoasă în bani. Pe lângă aceasta, s'au mai colectat puține alimente și efecte de îmbrăcăminte. Acest rezultat frumos se datorește în rândul înăi înțelegerii deosebite pe care au avut-o o bună parte din preoții noștri. În felul acesta în multe parohii s'a colectat puțin și'n puține parohii s'a colectat mult. Nădăjduim că și parohiile cu rezultate mai mici se vor corecta în viitor, termenul de încheiere a colectei amânându-se până la 31 Decembrie a. c. Acest lucru este și așteptat și necesar, întrucât un orfelinat cu aproape 100 de orfani, la prețul de astăzi, necesită o cheltuială foarte mare. Înțelegând acest lucru, clerul și poporul din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre vor da tot sprijinul acțiunii noastre pentru ocrotirea orfanilor.

Acum vom cita parohiile care au obținut rezultate mai frumoase. Privind aceste rezultate, rămâi satisfăcut. Dacă este firesc ca dintr'o parohie frunțase ca Poiana Sibiului să se colecteze Lei 1.139.060, parohie cu 4900 suflete, este pe de altă parte lucru minunat, ca parohia Saroșul cu 561 suflete să dea un rezultat de Lei 425.000 Peișorul 170.275 Lei, Biertanul 237.500 Lei, Dacia 180 mi Lei. Dar rezultatul cel mai pilduitor revine de astă dată parohiei Turdaș, care având 391 suflete a colectat pentru orfelinat suma de Lei 316.500. La fel este parohia Rucăr, la 560 suflete, are un rezultat de 326.000 Lei. Parohia Tâlmaci ca sumă s'a urcat la 1.150.000 Lei, băiând recordul; are 485 suflete, dar balanța colectei a urcat-o Fabrica de sără, „Românofir”. Mai enumerăm frumoasele rezultate ale colectei pentru Orfelinatul arhidiecezan din: Vorța cu filia Valea Lungă, Lei 214.100; Alțina Lei 300.420 și 17 prosoape; Tilișca Lei 300.000; Șaeș Lei 108.890; Ilimbav 143.830 Lei; Râșnov 500.000 Lei; Rețișul 220.000 Lei; Racășul de jos Lei 121.000; Avrig Lei 491.168; Sibiu-Lăzaret 211.870 Lei; Brașov-Cetate Lei 500.000. Iar rezultatul cel mai slab e la o parohie de pe Valea Jiului care a dat numai 2575 Lei deși are 1500 credincioși.

Intrecerea aceasta între cei vrednici este întrutotul pilduitoare. Mergând în felul acesta înainte, preoțimea noastră va izbuti să dea răspunsul așteptat chemării făcute de către Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit, pentru ocrotirea orfanilor neamului.

Preoții cari au depus râvnă și priecpere, având autoritate asupra credincioșilor, au obținut rezultate peste așteptări, cei cari n'au dat dovadă de acestea, rămân în inferioritate.

Referent

Taina existenței noastre naționale

— Cuvânt rostit în Catedrala mitropolitană din Sibiu, la aniversarea zilei de 1 Decembrie —

„Toată certarea se pare că nu este de bucurie, ci de mâhnire; iar mai pe urmă roadă de pace a dreptății dă celor pedepsiți într'ansa” (Evrei 12, 11)

La cumpene de vremi, străbunii noștri aprindeau focuri pe culmi și mugetul buciului răsuna din creastă'n creastă, revărsându-se strigăt de primejdie și chemare de luptă pe scobiturile văilor și'n aurul câmpiilor încercate de rodirile darnicului nostru pământ.

Dangăt prelung de clopot, pornit din turlele bisericilor noastre de lemn, întinse ca tot atâtea brațe rugătoare spre cer, vesteau sfârșitul întăritării vrăjmașilor asupra căminurilor noastre. Străjerii focurilor de pe culmi și cei ascunși prin scorburile munților coborau ușurați la vale, să dea mulțumită lui Dumnezeu pentru înlăturarea primejdiei — și'n fața altarelor Lui ocrotitoare ca sânul mamei, să-și reînnoiască legământul de-a apăra până dincolo de moarte sărăcia, și nevoile, și neamul pentru mântuirea căruia crucile implantate în țărâna de curând scormonită aminteau tuturor că au trebuit împropățate jertfele de veacuri.

Astăzi, focurile de pe culmi și-au stins vălvățiile. Tăciunii lor aprinși ard însă'n vatra amintirilor; și ori de câte ori clopotele ne chiamă la praznic deobște, înscris cu litere de aur în calendarul sfânteniei naționale, poposim cu inimi împovărate de recunoștință și cu buze înfiorate de rugă la căpătăiele faptelor nemuritoare, încercând să deslușim din pățaniile celor trecute vremi — după vorba așezată a cronicarului — învățăminte pentru cele viitoare.

E acesta rostul esențial al comemorărilor: să reîmprospătăm strălucirea trecutului prefăcând-o în lege pentru conduita noastră actuală, și'n cheazăie a unui viitor mai bun pentru cei ce vor veni după noi. Căci trecutul e graiul străbunilor, e vrerea lor întinsă ca un deget spre eternitate.

Realizarea Ardealului la Patria-Mamă, dela a cărei marită săvârșire se împlinesc astăzi 27 de ani, reprezentă, ca dată istorică, încheierea firească a unui proces de veacuri; iar ca avuție națională, o moștenire ce se cade a fi prețuită, conservată și consolidată cât va răsuna graiul românesc sub soare.

Încă dela'nceputurile istoriei omenirii, vrerea dumnezească, cea care cu înțelepciune plinește totul întru dreptate, a hotărât ca popoarele să stăpânească pământul pe care-l locuiesc.

Intunecarea milenară a Ardealului a constituit un ultragiul al acestei orânduiri dumnezești. Poporul român, majoritar pe aceste plaiuri, a fost despuiat statornic de cele mai ale-

mentare drepturi convenite și celei mai urgisite minorități.

Nu e de mirare, deci, că oprimată fără nici o considerație de beneficiarii îngustului spirit feudal, toată suflarea românească de dincoace de Carpați, dela opincă și până la vladică, își ațintea privirile și-și îndruma nădejdiile tari ca o chemare într'ajutor, în spre Țara de dincolo de creste. Căci, de când e lumea, una-i să dai omului o patrie, și alta-i să-l zăvoraști într'o temniță.

Negurile de legendă cari învălue cetatea Albei-Lulia au fost străpunse în dimineața zilei de 1 Decembrie 1918 de uraganul norodului întrunit sub flamuri tricolore, ca să-și facă dreptatea de dorul căreia s'au uscat inimile atâtor generații. Toate păturile poporului nostru erau reprezentate acolo. Unirea cu Patria-Mamă, proclamată sărbătorește, a fost expresia voinței obștești. Ea a avut caracter plebiscitar. Conferința de pace dela Trianon n'a făcut altceva decât a luat act de-un fapt împlinit, investindu-l cu formele prevăzute de dreptul ginților. Unanimității românești care s'a rostit acolo, i s'a adăugat adeziunea popoarelor conlocuitoare — unguri, sași, ș. a. — pentru care țara marită până la limitele graiului românesc oferia altceva decât temnițe mucedate și tratament subuman: libertate, pâine și egală îndreptățire în fața legilor ei fundamentale.

Am avut, în anii cari au urmat, destule momente tulburi, când vâlul de vrajă al deciziei dela Alba-Lulia a fost sfâșiat. Dar nici unul dintre ele n'a fost atât de costisitor ca acela pe care l-am petrecut la sfârșitul verii lui 1940.

Fără să slăbim în nădejde, am întâmpinat odiosul diktat dela Viena ca pe-o întocmire trecătoare ca toate întocmirile omenești. Cât de răzbătător a fost îndemnul la rezistență pe care l-a pronunțat atunci Biserica ortodoxă ardeleană, prin cel mai autorizat reprezentant al ei, nu se va putea uita în vecii vecilor. Conștiința națională de pe aceste plaiuri, umilită și încovoaiată de torturile sufletești la care au supus-o amenințările dinafară și trădările din țară, a tresărit înfiorată, ca trezită dintr'un vis urât, când în fața acestei catapetesme de catedrală au răsunat accentele de juruintă ale cutremurătoarei făgăduințe:

«De te voi uita Ardeal, uitată să fie dreapta mea. Să se lipească limba mea de cerul gurii mele, dacă nu-mi voi aduce aminte de tine, dacă nu voi pune Ardealul în fruntea bucuriei mele» (Psalm 137) (Vezi I. P. Sf. Mitropolit Nicolae: *Mântuiește Doamne poporul Tău*. Sibiu 1944, p. 15—16).

Zeci de mii de cruci, înfrățite cu nenumărați stâlpi instelați de mor-

mente, sunt presărate pe calea străbătută de oștirile sovietice și românești cari au rupt acum e anul, zăvorul așezat la Feleac.

Fără a impieta întru nimic asupra recunoștinței cu care ne simțim îndatorați în veac aliaților din 1916—18 — unii și aceiași cu cei din 1944 — nu putem uita că unirea noastră națională a fost de ambele dați mai ales consecința firească a jertfelor de sânge și a risipei de suflet ce-am adus-o noi înșine pentru înfăptuirea ei. Conștiința că un neam nu trăiește din renunțări și abdicări, ci prin sufletul său, am oferit fără precupețire aceste jertfe de sânge, cari au fost o încununare a statorniciei noastre încredere în steaua Neamului.

În Ardeal, ne simțim la noi acasă. N'am venit aici de cine știe unde: noi suntem de-aici. Și nici când nu ne-a fost mai limpede în conștiință dreptul nostru la Ardealul întreg ca atunci când acest drept ne-a fost contestat (Cf. O. c., p. 1).

Față de cei ce împreună-viețuiesc cu noi, de altă lege fiind ori altă limbă vorbind, am putut săvârși ocazional anumite greșeli. Dar ceea ce a putut să strice când și când cine știe ce neînțelegeri, n'a pregetat să dreagă proverbiale omenie românească, de binefacerele căreia n'am putea spune că am avut parte în vremea stăpânirii de tip feudal destrămată de goarnele libertății obștești proclamată în cetatea Albei-Lulia.

În această zi de biruință a unui dor de veacuri, graiurile străbunilor ne îndatorează să facem așa fel, încât în orice împrejurare să ne dovedim capabili de-a elimina din sânul nostru slăbiciunile vremelnice, ca să ne salvăm eternitatea.

Cum am mai fost și cum se cade să fim todeauna, așa vrem să fim și azi, cărturari și țărani, preoți și credincioși, muncitori și funcționari, împreunați în stânta frăție, în jurul Tronului și al drapelului național, lângă inima poporului și alături de ispravnicii vremelnici ai trebilor deobște, pentru toată durata zilelor noastre. Asta-i țărâna noastră, că alta nu avem.

Acomodând la situație bătrânul avertisment al Bibliei, trebuie să strigăm în cele patru laturi ale lumii credința noastră de nestrămutat: Pieirea ta, popor român, poate veni numai din tine. Mărirea ta, tot așa.

...Și dela Dumnezeu din cer.

Căci:
„Noi prin vremi ce ne'ncercară
Altă armă n'am avut
Decât dragostea de țară
Ce strămoșii ne-o lăsară
Și pe Domnul Sfânt de scut!”

Dar ne-a fost destul atâtea.
Fruntea sus, voi, frați ai mei!
Astfel Cerul hotărât-a
Să se'nnalțe amărâta
Țară, prin puterea ei!”

(G. Coșbuc)

Intr'aceasta zace toată taina existenței noastre naționale.

GRIGORIE T. MARCU

La ziua Sf. Andrei

Prăznuirea Mitropolitului Șaguna

...Nu știu cum, prin ce intuiții tainice, oricâteori prăznuim figura impunătoare a marelui Ierarh Andrei Șaguna, ni se pare că el e prezent, e activ și în vălmășagul vremilor de azi. Nu avem impresia că se vorbește despre o «persoană istorică», adică o persoană ce aparține trecutului, ce-și tremură lumina plâpândă din depărtări stelare. Nu: pentru Șaguna istoria nu e un soclu, ci un amvon. El nu face parte dintre energiile stinse ale istoriei, ci dintre energiile ce sunt și azi factori creatori de istorie. El a descătușat energiile românești și le-a împins pe calea progresului spiritual, cultural, politic, social și economic. Și descătușarea aceasta n'a ajuns încă la capăt: idealul lui Șaguna n'a fost depășit. Ne mișcăm în cadrele lui. De aceea el e prezent în mijlocul nostru și noi ne lăsăm călăuziți de duhul lui, bine știind că el cunoaște drumurile adevărului și luminile împlinirilor statornice.

De sigur s'ar putea vorbi despre actualitatea lui Șaguna ca preot, sau ca teolog și scriitor, sau ca organizator, sau ca om politic, sau ca făuritor al democrației bisericești ardelenice. Ne vom mărgini — acum — a ilustra actualitatea lui printr'un singur amănunt: Șaguna ca luptător pentru culturalizarea poporului.

Se vorbește azi despre culturalizarea masselor, despre ridicarea poporului la un nivel cultural mai înalt. Inițiativa aceasta își are începuturile în spiritul lui Șaguna. Chiar în prima circulară prin care anunță preoțimea și poporul că a fost confirmat ca episcop al Românilor ortodocși din Ardeal, Șaguna constată că «lipsă mare are poporul nostru de a căpăta învățătură, de a se desăvârși și a se lumina» și mobilizează preoțimea în slujba aceasta pentruca «prin aceea (poporul)... din ruginita negură a neștiințelor, în care prin curgerea nenumăratelor veacuri spre paguba sa cea universală încă până în ziua de astăzi se află, la limanul cel liniștit al științelor și al luminării să se aducă și așa să se prefacă într'un popor cultivat, pe lângă celelalte popoare luminate...» (Pr. Fl. Mureșanu: M. Andrei Șaguna: Predici, Cluj 1945 p. XXXII—XXXIII). Ar putea cineva for-

mula azi un ideal mai cuprinzător decât acesta, pe care l-a formulat Șaguna în 1848? — Nu cred. Și nu numai l-a formulat, ci l-a și pus în practică. De aici, organizarea mai bună a școlii teologice și a școlii normale spre a da poporului preoți și învățători bine pregătiți; de aici școlile primare și liceele românești întemeiate și susținute prin grele sacrificii de Biserică; de aici tipografia, foile și cărțile de îndrumare religioasă, morală, politică și economică. Așa de mare a fost râvna lui Șaguna în această privință, încât și-a atras acuzația că a «despoiat» bisericile pentru ca să susțină școlile populare. Astfel sub bolta de azur a Bisericii poporul românesc a ajuns la conștiința valorii lui și a drepturilor lui firești, și a biruit.

Astăzi duhul lui este prezent între noi și ne îndeamnă — studenți teologi, preoți ardeleni în frunte cu Ierarhul lor — să continuăm în proporții mai vaste luminarea poporului. Și luminarea aceasta nu e numai instrucție, ci și educație. Educație creștină. Căci singura cultură adevărată, care duce la desăvârșirea omului și a poporului, la culturalizare, este cultura creștină, țâșnită din sufletul creștin al poporului român.

Sub flamura acestui gând de adâncire a culturii creștine în sânul poporului nostru, prăznuim marea personalitate a lui Șaguna și ne legăm să ducem mai departe idealul lui: un popor luminat, un popor civilizat, un popor cult, un popor creator de cultură, ziditor de istorie între celelalte popoare luminate ale lumii.

Diacon NICOLAE MLADIN

Nr. 11.770

Comunicat

Se aduce la cunoștința absolvenților Academiei teologice „Andrelane”, că proxima sesiune a examenului de capacitate preoțească va fi în Februarie 1946. Cel ce doare să se înscrie la acest examen de capacitate preoțească, să-și înainteze Consiliului Arhiepiscopesc, cerere de admitere însoțită de actele personale și de studii până la data de 31 Decembrie 1945. Data examenului se va comunica ulterior.

Sibiu, 22 Noembrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIȘOARA

Materia și Viața

— Note pe marginea unei cărți¹ —

Institutul Regal de cercetări științifice al României a fost întemeiat cu scopul de a servi în primul rând nevoilor Statului și apoi nevoilor întregii vieți economice, politice, sociale și culturale din România. Pentru a-și ajunge scopul, conducătorii Institutului, în frunte cu dl prof. Victor Vălcovici, au organizat o serie de reuniuni, la care un număr de învățați români să refere asupra stadiului în care se află știința în momentul de față în diferitele ei sectoare. Pentru prima serie de referate a fost ales ca subiect *Materia și Viața*, deoarece, cum explică dl prof. V. Vălcovici în prefața volumului ce cuprinde aceste referate, descoperirile recente, mai cu seamă din domeniul chimiei biologice, „fac din problema vieții — privită ca un capitol al științelor pozitive — cea mai atractivă problemă din cele actuale” (p. 6).

Volumul de care ne ocupăm cuprinde nouă referate, datorite celor mai competenți specialiști în problemele astronomiei,

¹ *Materia și Viața*, lucrare colectivă, publicată de Institutul Regal de cercetări științifice al României, București, 1944, 240 pag.

geologiei, chimiei și biologiei. Pe noi aici, firește, nu ne interesează atât în sine rezultatele celor mai recente cercetări științifice din domeniul materiei și vieții, cât contribuția acestor cercetări la rezolvarea gravelor întrebări asupra originii lumii și a vieții; întrebări care au format obiectul răsunătoarelor dispute dintre teologi și oameni de știință în ultimele câteva secole.

Din capul locului trebuie să constatăm însă că, dacă teologii — cei occidentali, de sigur — au cedat mult din intransigența lor în discutarea acestor probleme, apoi și oamenii de știință și-au revenit în mare măsură din frumosul vis al atotputerniciei științei. Intre o mie de alte dovezi, este și aceea pe care ne-o servesc referatele învățaților români, grupate în volumul *Materia și Viața*.

Astfel, în primul referat, intitulat *Perioada astronomică a pământului. Ipoteze cosmogonice*, dl prof. V. Vălcovici se arată destul de sceptic cu privire la rezultatele astronomiei moderne și crede, împreună cu marele matematician francez H. Poincaré, că problema cosmogonică a fost luată la cercetare mult prea de vreme pentru puterile de investigație ale științei și că ar fi fost mai bine să se aștepte până ce știința va fi în posesia unei rețele mai dense de observații, pentru ca apoi să se pornească la lucru cu speranțe mai îndreptățite de a se găsi soluția căutată. În starea în care se găsește acum, „această

Serbarea comemorativă

a Societății de lectură „Andrei Șaguna” a studenților dela Academia „Andreiană”

Ca în fiecare an și potrivit unei tradiții statornicite adânc în sufletul și în conștiința celor mai aleși fii ai Bisericii noastre, s'a organizat și s'a desfășurat sedința festivă a studenților dela Academia teologică „Andreiană”.

Prin tâlcul ei, personalitatea neîntrecutul vladică Andrei Șaguna a strălucit din nou, în seara zilei de 30 Nov., printre cei care au fost față la programul comemorativ.

Sedința s'a ținut, de data aceasta, în sala festivă a prefecturii județului Sibiu și în prezența unui public select și numeros, dintre care remarcăm: I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, P. S. arhieruevicar Teodor, Excelența Sa Dr. Müller episcopul Bis. ev. din România, dl general M. Lascăr, rector Dr. D. Stăniloae și corpul profesoral al Academiei teologice, prof. Dr. I. Lupșă, magistrat I. Papp, etc.

După cântarea: „La mormântul Marelui Andrei” (D. Cuișan), nelipsită din programele ședințelor comemorative de acest fel, a urmat cuvântul festiv al p. diacon N. Mladin, prof. la Academie, cuvânt care a tă măcit rostul înalt al serbării, mai ales pentru zilele noastre.

Studentul Al. Boncea din an. IV, președinte activ, și-a ceit apoi conferința sa: „Biserica și nevoile spirituale de după războiu”, arătând, în mod documentat și larg, care este și trebuie să fie rolul Bisericii în refacerea morală și spirituală a generației trecute prin războiul abia încheiat.

Corul studenților, sub conducerea p. prof. Gh. Șoima, a executat un program de cântece religioase. Execuția a câștigat inima asistenței, ca în fiecare an. Efect înălțător au produs poeziile recitate de studenți și, cu deosebire „Rugăciune pentru limpezire”, declamată de autorul ei, p. I. V. Spiridon, student în an. IV.

La încheierea programului, dl I. Papp, magistrat în pensie, s'a ridicat spontan și a relințat câteva momente din veacul trecut, care conturează personalitatea de titan a lui Șaguna până și în fața celor străini de neamul nostru și de Biserica lui.

Serbarea a luat sfârșit printr'o scurtă cuvântare adresată studenților de către I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. I. P. Sf. Sa a lăudat strădaniile studenților întru

împlinirea serbării comemorative și i-a îndemnat să se inspire, în toată viața lor, di duhul pilduitor al marelui mitropolit Șaguna. În concepția sa, Șaguna arată că Biserica este a poporului și lucrează statornic pentru progresul duhovnicesc al acestuia. O asemenea concepție rămâne mereu actuală, mai ales pentru slujitorii Bisericii ortodoxe.

Înaltul ierarh a pus la inima studenților și îndemnul să cultive iubirea lor pentru Biserică și, în aceeași măsură, pentru neamul din care face parte. După încheierea războiului, neamul nostru se dorește după un viitor mai bun. Dar un viitor mai bun poate fi nădărdit numai prin oameni mai buni, care pot fi și ei formați numai în duhul Bisericii strămoșești, în duhul Evangheliei Mântuitorului Iisus Hristos.

Sedința festivă din acest an a clădit, prin toate amănunțele ei, un prilej de reîntremare duhovnicească și de adevărată recreație spirituală.

D. CĂLUGĂR

Di Mark Etheridge în România

Di Mark Etheridge, distins ziarist american, a fost însărcinat de dl Byrnes, ministrul de externe al Statelor Unite, să întreprindă o anchetă asupra situației politice interne din Bulgaria și România.

După o ședere de câteva săptămâni în Bulgaria, dsa a plecat la Moscova, ca trimis al dlui Truman, președintele Statelor Unite.

Din Moscova, dsa a venit în România și anume mai întâi la Sinaia, fiind primit în audiență de către M. Sa Regele Mihai I, și la București, unde a avut numeroase întrevederi politice cu diferiți membri ai guvernului și cu personalități politice din Țară.

După mai multe zile de intensă activitate în capitala Țării, dsa a vizitat și orașul nostru, sosind luni seara (26 Nov. c.) după o scurtă întrerupere a călătoriei la Brașov. În ziua următoare, dsa a primit pe dl Dr. Ștefan Cleja, prefectul județului Sibiu, pe dl Dr. V. Lucaciu, pe dl Dr. I. S. Ochișia și pe P. S. Sa Teodor Rășivăreanu. După aceea a făcut o vizită la sediul Asociației Româno-Americane, iar la ora 10:30 a plecat spre București.

știință (cosmogonia), a cărei vârstă numără abia două veacuri de existență, are un caracter pronunțat ipotetic, în lipsa unui material bogat de observație”. Ea „rămâne pradă unui vag, în care pot prospera tot felul de reverii neștiințifice” (p. 15).

Dacă deschidem însă un manual elementar de astronomie sau o publicație de popularizare astronomică, vedem că teoria Kant-Laplace cu privire la originea lumii este socotită ca adevăr sigur, demonstrat și rămas un bun inalienabil al științei. Potrivit acestei teorii, lumea s'a format dintr'o nebuloasă primară, care, datorită unor factori fizico-chimici ce nu ne interesează acum, a ajuns în nu știu câte miliarde de ani să fie ce este acum. Acest lucru îl știe și un copil în ziua de azi.

Și totuși, un savant, cum este dl prof. V. Vălcovici, se arată foarte moderat în afirmațiile sale. Știe că la temelia cosmogoniei moderne stau ipotezele emise de Buffon, Kant și Laplace. „Acești trei cugetători, spune dl prof. V. Vălcovici, au emis fiecare câte o ipoteză, pe care au căutat să o exploateze deductiv, confruntând-o în consecințele ei cu realitatea. Trebuie să spunem din capul locului că niciuna din cele trei construcțiuni deductive nu poate rezista mijloacelor moderne de verificare” (p. 15). Și, după ce expune aceste trei teorii, cu corectări la care au fost supuse de alți savanți (Hervé Faye, Du Ligondés, T. J. See, Birkeland,

Birkerton, Chamberlain-Moulton, Svante Arrhenius, James Jens, J. Freys, H. Berger-Fauth, E. Belot), conchide: „În rezumat, se poate spune că sforțările oamenilor de știință de a da o explicație genetică sistemului, n'au fost încununate de succes. Niciuna din ipotezele emise nu suportă examenul serios al confruntării consecințelor lor cu materialul observat și cu legile fizice” (p. 22—23). Iată o mărturisire corectă și prudentă, de care ar trebui să țină seamă vulgarizatorii de știință și mai ales aceia dintre ei care se încumetă să critice credința noastră că Dumnezeu a creat lumea.

De asemenea, vulgarizatorii de știință, care sunt atât de convingși de *veșnicia* lumii, să cerceteze mai cu atenție și să vadă care sunt părerile adevăraților savanți în această privință. Știe că, potrivit teoremei a doua a termodinamicii, formulată de Clausius-Carnot, energia de toate felurile din lume se degradează în energie calorică, ireversibilă în întregime în energie de alt ordin și, din cauza aceasta, într'un viitor, foarte îndepărtat, e drept, dar sigur, mișcarea va înceta cu totul în univers și aceasta va însemna moartea universului. Este așa numita teorie a *entropiei*, pe care nu e locul s'o dezvoltăm aici. E suficient să spunem numai că, după constatările dlui prof. Victor Vălcovici, teoria entropiei a rămas până acum în picioare, cu toate obiecțiunile.

Biserica în conștiința intelectualilor transilvăneni

de
Prof. univ. Dr. I. MATEIU
Președintele FOR-ulul

Urmând unor îndemnuri individuale, reflexe adânci ale educației familiare, și ascultând chemările tainice ale unei puternice tradiții ardelenice de veacuri, m'am simțit de tânăr fascinat de idealurile, ce străluceau în culele stindardelor divine. Așa, am devenit din vreme un luptător al Bisericii mele ortodoxe.

În mod firesc, deci, am îmbrățișat Teologia, pe care terminând-o mă îndreptam entuziast spre chemarea cea fără prihană a sfinților altare românești. Când încercări neizbutite mi-au închis zărilor către preoția sătească, destinul m'a îndrumat spre studiile juridice, atât de necesare luptătorilor destinați unui neam în robie străină. Era dealțul o notă particulară a tradiției ardelenice, că numeroși fruntași ai vieții noastre publice au urmat această înfrățire strânsă a Teologiei cu Dreptul, din care caracterele eșiau mai puternice și pasiunea de luptă mai îndrăzneală.

Am pus deci și eu o diplomă de drept tot în slujba Bisericii mele, iar când România visurilor noastre a strălucit înaintea noastră ca o realitate politică, generozitatea ei, atât de largă cu toți, m'a chemat la o catedră universitară. Dar dela înălțimea unei catedre de Drept civil, sufletul meu se întorcea neconținut către Biserica credințelor mele.

Acum, când neamul meu respira aerul libertății depline, când fiii lui trăiau într-o organizație de stat național, care le ocrotia cele mai îndrăznețe idealuri personale și colective, cei mai mulți cărturari erau convinși, că Biserica este o instituție perimată, care trece cu glorie la muzeul vechiturilor sociale.

Era în această afirmare una din cele mai mari erezii politice ale noului stat românesc. A o combate pe toate căile și cu toate mijloacele, era o datorie sfântă a tuturor acelor cari au trăit sub aripile ei și-i înțelegeau profund toată însemnătatea ei națională și culturală. Și acești spadasi fără frică nu puteau veni decât de pe plaiurile istorice ale Transilvaniei.

Aici a fost vatra aceluși cult clasic al Bisericii, care a făcut din ea miracolul existenței naționale a neamului românesc de aici. Biserica s'a substituit aici cu o autoritate unică veacuri de-a rândul Statului politic organizat, ducând un popor subjugat, mereu victorios, spre idealul suprem al unității naționale.

Aceasta era dogma existenței noastre ca neam și îndemnurile ei divine trăiau nestinse în fiecare casă românească, înoinde neconținut conștiința populară cu acele forțe morale, cari au făcut un neam să se împotrivescă tuturor fatalităților și să iasă biruitor din toate încercările, așa de dureroase. Așa că tot ce împodobește azi Ardealul, ca virtuți și realizări, se datorește exclusiv Bisericii străbune, care de veacuri și-a luat toate răspunderile ocrotirii și propășirii poporului românesc.

Este mărturia cea mai scumpă a sufletelor noastre și de aceea credem, că misiunea aceasta istorică a Bisericii n'a încetat nici în România mare. Vreți probe? Una din cele mai recente. Ce se întâmplă cu Românișmul din Ardealul de Nord după 1940, dacă nu era nici Episcopii române de ambele rituri de acolo, singurele instituții publice cari îi mai puteau oferi o ocrotire legală?

Și cu cât mai puternică era această ocrotire, dacă existau încă acolo acele sute de școli confesionale, de sub aripa Bisericii, pe cari Statul românesc le-a desființat, pur și simplu, după unirea dela 1 Decembrie 1918.

Căci tot ceea ce creiază Biserica și stă sub ocrotirea ei, are caracterul vecinicii, pe cari întâmplările politice schimbătoare n'o pot dărâma.

Iată motivele, cari m'au determinat să lupt și în România mare pentru Biserica și instituțiile ei, deși preocupările mele profesionale erau de natură civilă.

Importanța națională a problemelor bisericesti ne-a dus în 1933 la înființarea societății «Frăția ortodoxă română» (F. O. R.), care și-a început activitatea sub cele mai însuflețite perspective ortodoxe.

Este aceasta o mobilizare a întregii cărturărimii ardelenice, sub steagurile religioase, fenomen unic în țara noastră, căci este determinat prin acel instinct istoric ardelenic, care crede profund în mesianismul național al Bisericii străbune.

Noi suntem adânc convinși, căci ne-a învățat o experiență de sute de ani, că singura realitate spirituală a țării noastre de țărani, este cea religioasă, și Biserica care deține tainele ei, este pivotul magnific pe care se razimă întreg misterul existenței noastre ca neam.

Numai prin acest mister divin înțelegem noi armonia românească, și filosofia vieții, care se traduce în vreme de pace prin fecunditatea brazdei de pământ, iar în zile de război prin eroismul strălucit al brațelor țărănești.

Iată, de pildă, că astăzi pe plan internațional, lozincă de viitor a Statelor

este democrația. În toate conferințele «celor trei mari», în toate tratatele de armistițiu cu cei învinși, condiția este democrația-rea țărilor.

Ei bine, Biserica ortodoxă ardelenă practică această lozincă modernă de cel puțin 100 de ani, grație geniului prevăzător al lui Șaguna. Ce este mai ușor, ca această prețioasă experiență democratică să fie transpusă și în viața publică a Statului, prin cea mai largă utilizare a luptătorilor bisericesti.

Iată dar, cum în orice fază a dezvoltării Statului românesc, Biserica ortodoxă cu doctrina și experiența sa constituie o rezervă capitală, la care națiunea poate și trebuie să apeleze în orice împrejurări, ca la o supapă de siguranță morală.

De aceea, încheiu aceste rânduri cu chemarea către tinerii entuziaști și bărbății înțelepți ai Bisericii ardelenice:

Luptați fără șovăire sub stindardele divine, și biruința va fi totdeauna cu Țara visurilor noastre!

Praznic național

Cu prilejul comemorării zilei istorice de 1 Decembrie 1918, s'a săvârșit în Catedrala mitropolitană din orașul nostru, un Te Deum la ora 11 a. m. A slujit P. S. Sa Teodor Rășinăreanu, vicar arhiepiscopesc, înconjurat de un sobor de preoți.

Semnificația acestui praznic: scump moment de înălțare sufletească, a fost tălmăcit de cuvântarea Părintelui Prof. Dr. Grigorie T. Marcu, pe care o publicăm în corpul ziarului. A asistat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae.

Sindicatul Unite din Sibiu au organizat cu această ocazie, o entuziastă manifestație la Teatrul municipal, iar în școli s'a vorbit elevilor despre importanța zilei.

Faptă pilduitoare

În unul din anii trecuți, C. preot Iordan Curcubătă din Budița-Brașov, a făcut o danie de 100.000 Lei pe seama bibliotecii Academiei teologice „Andreiană”. Dania poartă numele: „Preot Iordan Curcubătă și soția Aurelia”.

Acum, același slujitor al altarului, „din îndemnul aceleiași iubiri și stime ce o poartă Academia noastră teologică și secolului ei corp profesoral” adaugă daniei sale încă 400.000 Lei.

În scrisoarea prin care își trimite dania, C. Sa scrie: „Hotărârea aceasta am luat-o mai ales din prilejul frumoasei vorbiri a I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, despre rostul vieții, ținută cu ocazia sfințirii bisericii din comuna Brădet-Brașov”.

Iată o faptă grăitoare, prin curățenia ei, despre un suflet de preot adevărat!

INFORMAȚIUNI

INTERNE:

Constituire: În ședința din 24 Oct. a. c., Societatea de lectură „A. Șaguna” a studenților dela Academia teologică „Andreiană” — având ca președinte de onoare pe Păr. Prof. Nicolae Mladin — și-a ales următorul comitet: Președinte activ: Pr. Alexandru Boncea, an. IV; vice-președinte: Diacon Iosif Bolog, an. IV; președinte al comisiei literare: Diacon I. V. Spiridon; secretar: Bassa Beniamin, an. II; casier: Diacon Aurel Judele, an. III; bibliotecar: Diacon Nicolae Costache, an. III; econom: Mareș Silviu, an. II; vice-bibliotecar: Stan Constantin, an. I; vice-econom: Corbu Ioan; membri în comisia literară: Pr. Constantin Rădulescu, an. III; Despina Bazaban an. II, și Zaharia Ioan, an. I.

DI Ministru al Sănătății a trimis inspectoratelor sanitare mai multe medicamente pentru prevenirea relelor.

Ministerul Educației Naționale a ordonat ținerea unui examen de capacitate pentru învățământul primar, la data de 7 Decembrie a. c., cu centrul la Sibiu.

Ziarele bucureștene au comemorat 5 ani dela asasinarea celor trei fruntași ai vieții culturale și politice românești: N. Iorga, V. Iamandi și V. Madgearu.

Nu se mai fac rechiziții în contul Armistițiului: Potrivit Jurnalului Consiliului de Miniștri Nr. 1373 din 6 Nov. 1945 și ordinului telegrafic al Ministerului Afacerilor Interne Nr. 185.034 din 24 Nov. 1945, cu data de 1 Dec. 1945 se interzic rechizițiile de animale în contul Armistițiului. Orice livrări de animale pentru satisfacerea obligațiilor Convenției de Armistițiu, se vor face prin cumpărări la prețul liber dela cei care doresc să vândă în târguri. „Înțelesul acestei dispozițiuni este — precizează comunicatul Comisiunii județene respective — că pe viitor nu se vor mai face nici un fel de rechiziții, blocare sau conscriere de boi, vaci, și porci sau cai, dela locuitorii, ci se vor cumpăra liber în târguri”.

nle care i s'au adus. Obiecțiunile acestea, spune dsa, au pornit mai ales din câmpul filosofilor și literaților, la care falmoasa teorie a circuitului cosmic s'a bucurat de o mare favoare. (N'a spus oare Kant aceste cuvinte: „Creația nu este niciodată terminată. Ea a început, iar nu va înceta niciodată”?).

Ce se înțelege prin teoria circuitului cosmic? Prin anumite cataclisme cosmice, spun susținătorii acestei teorii, corpurile cerești intrate în faza de epuizare a energiei încep un nou ciclu de existență, care durează miliarde și miliarde de ani, pentru ca apoi să intre iarăși în faza de epuizare și iarăși să reinvie și așa la infinit. Este însă în această teorie mai multă reverie științistă decât știință adevărată. „Până și oamenii de știință pozitivă, spune dl prof. V. Vălcovici, de sigur că au fost influențați de atmosfera kantiană atunci când în teoriile lor întrebunțau, probabil în mod inconștient, un binevoitor „coup de pousse” pentru a ajunge la anumite concluzii în conformitate cu ideea circuitului cosmic” (p. 26). Fapt este însă că această teorie n'are niciun temei științific. Dl Prof. V. Vălcovici citează numai două încercări științifice de a scăpa universalul de „spectrul morții calorice”, una a lui Svante Arrhenius și alta a lui W. Nerst. Dar și acestea nu duc la niciun rezultat, căci obiecția adusă de Svante Arrhenius teoriei entropiei „a fost discuiată și, cel puțin în cos-

mogonice, respinsă ca neprobabilă”, iar „postulatul lui W. Nerst, aplicat corpurilor din sistemul solar, în special pământului, conduce la contraziceri numerice ușor verificabile” (p. 27).

Prin urmare, până acum rămâne stabil că lumea va avea un sfârșit. Și dacă va avea un sfârșit, în chip necesar trebuie să credem că ea a avut și un început. Dar cum mai rămâne atunci cu afirmațiile acelea, sigure de sine și îndrăznețe, că lumea e veșnică și deci n'a avut nevoie de un Creator? De sigur, dl prof. V. Vălcovici nu conchide în niciun fel, apărându-se cu cuvintele marelui matematician H. Poincaré: „Plus on étudie cette question de l'origine des astres, moins on est pressé de conclure”, dar, firește, nu poate să și piardă nădejdea în puterile științei. „Se poate, spune dsa, ea fizica nucleară să aducă în viitor o contribuție interesantă pentru lămurirea misterului cosmic”.

Într'adevăr, cercetările din ultimii douăzeci de ani sunt pe cale să revoluționeze cu totul vechile păreri și teorii cu privire la raportul dintre energie și materie, aducând astfel răsturnări radicale și în știința astronomiei. În deosebi, spune dl prof. Victor Vălcovici, „este vorba de razele cosmice, puse în evidență pentru prima oară de Hess în 1912 și studiate mai cu seamă de fizicianul american Milikan și școala sa. De curând s'a arătat că aceste raze, de o mare putere de pă-

trundere și purtând cu dănsle un potențial electric foarte înalt, au proprietăți care ne fac probabilă ipoteza nașterii din energie, a unor particule cu masa cuprinsă între aceea a electronului și aceea a protonului. Este vorba de mesotronii care ar fi creați de fotoni în stratele superioare ale atmosferei pământestii, adică de materie creată prin pătrunderea energiei luminoase în atmosferă” (p. 26—28).

Rămâne de văzut însă dacă noile cercetări ale fizicii nucleare vor duce într'adevăr la lămurirea „misterului cosmic” și dacă nu cumva alte teorii și mai noi nu vor face zadarnice nădejțile puse în facultățile revelatoare ale „razelor cosmice” și „mesotronilor”.

Dar cu problema originii vieții cum stăm? Ce ne aduc nou cercetările savanților români și străini? Sunt aceștia tot atât de încrezători cum erau pe vremea lui Haeckel, care demonstra cu ușurință cum a luat naștere materia vie pe fundul oceanelor, acum nu știu câte milioane sau miliarde de ani, din ferocita combinație a carbonului cu oxigen, hidrogen și azot? Învățații români, care în referatele amintite mai sus își aduc contribuția lor de cercetări științifice și aceea a savanților contemporani din lumea întreagă, sunt mult mai puțin optimiști decât înaintașii lor dela Universitatea din Jena. Aceștia — probabil toți profesori universitari și încă dintre cei mai buni, după seriozi-

tatea referatelor prezentate — nu îndrăznesc să spună nimic despre modul cum a luat naștere viața.

Se știe că în afară de teoria creațiunii, pe care o admit, împreună cu teologii, și numeroși învățați, două sunt ipotezele mai răsuntoare cu privire la originea vieții: pansperma cosmică și generația spontană. Potrivit primei ipoteze, ar mai fi existând și alte lumi locuite în univers și de acolo ar fi fost însămânțată și planeta noastră cu germen de viață, transportați prin meteorite sau prin presiunea razelor cosmice. Ipoteza aceasta, spune dl Radu Codreanu în referatul intitulat *Evoluția ființelor organizate*, „nu ne satisface din punct de vedere teoretic, căci nu soluționează, ci numai deplasează problema... Ea nu are în sprijinul ei nicio constatare pozitivă, ba dimpotrivă întâmpină obiecții grave: pe de o parte condițiile abiotice din spațiile interstelare, unde domnește zero absolut și puterea sterilizatoare a razelor ultraviolete, pe de alta posibilitatea extrem de redusă ca în galaxia noastră să existe un sistem solar cu altă planetă purtătoare de viață” (p. 140).

Deci, e limpede, viața n'a putut veni pe pământ prin însămânțare cu germenii porniți de pe alte corpuri cerești. Și chiar dacă ar fi așa, ar trebui să ne întrebăm de unde au venit acolo germenii de viață. Dar poate că acești gemeni n'au venit de nicăieri, ci s'au format aici pe pământ, din

EXTERNE:

Săpături proaspete dela Ierusalim, au dat la iveală noul indicil despre răsăgnirea Domnului.

DI Winston Churchill a lansat un puternic atac asupra guvernului laburist.

La Londra au început lucrările comisiei pregătitoare a organizației Națiunilor Unite. Se discută stabilirea sediului Comitetului executiv al Națiunilor Unite. Părerile sunt împărțite.

Rezultatul alegerilor din Austria este următorul: Social-cristianii 85 deputați, Social-democrații lui Renner 76 deputați, Comunistii 4.

Jugoslavia a devenit republică federală.

Orașele americane concurează pentru sediul organizației Națiunilor Unite.

DI Truman a declarat într-o conferință de presă, că Statele Unite continuă să fabrice bombe atomice.

500.000 ostăș americani aflați în Europa, vor fi demobilizați.

Uniunea Sovietică înfăptuește reforma agrară în Germania.

Regentul Damaschinou a revenit asupra demisiei. Noul guvern grec e prezdat de di Sofulis.

S'a încheiat un important acord comercial între România și Jugoslavia.

După întoarcerea sa dela Washington, di Aitlee a declarat în Camera Comunelor, din prentre altele, cu privire la energia atomică: „Atâta vreme cât nu vom pune în soluționarea acestei probleme un *celuziasm moral* tot atât de mare ca cel pe care savanții îl au în cercetările lor, atunci civilizația noastră clădită în atâtea secole, va pieri cu siguranță”.

La Paris se desfășoară lucrările Congresului mondial al femeilor antifasciste.

U. R. S. S. e pe cale de a descoperi energia atomică.

În Albania a început campania electorală.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuitat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțesti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

anumite substanțe chimice. E vorba de sigur de celebra ipoteză a „generației spontane”. Această „a doua ipoteză, spune di Radu Codreanu, izgonită rând pe rând din cadrele clasificării vieții, paralel cu progresul cunoștințelor asupra celulei și microorganismelor, rămâne pentru mulți un postulat, redevenit actual prin descoperirea ultra-virusurilor cristalizabile” (p. 140).

Ce sunt aceste ultra-virusuri cristalizabile sau virusuri filtrante, pe care se pune astăzi oarecare nădejde pentru rezolvarea problemei originii vieții? Fără a intra în amănunte, putem spune că ele sunt niște particule foarte mici de materie, despre care nu se știe încă sigur dacă pot fi socotite ca materie moartă sau materie vie, deoarece au pe de o parte însușirea materiei moarte și de alta, iar pe de altă parte au însușirea de a fi patogeni, de a transmite boale, însușire specifică materiei vii. Unii oameni de știință, pornind dela aceste particularități curioase ale virusurilor filtrante, au crezut că s'a găsit în sfârșit substanța intermediară dintre materia vie și materia moartă și au pus din nou pe rol vechea și mult discutată problemă a generației spontane, pe care noi o socotim închinată încă de pe vremea experiențelor hotărâtoare ale lui Pasteur, care au statornicit că viața nu provine decât tot din germeni de viață. Să vedem însă ce au spus învățații

ISTRI LOCALE

Predică în Catedrala din Sibiu

5. *Duminică în 9 Decembrie 1945* servesc: Cons. Ieronim Grovu, prot. Mihail Neagu, prof. Dr. N. Terchiță; diaconii: Dr. Emilian Vasilescu și Mihail Mărginean. Predică: prot. M. Neagu. — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, preotul Nicolae Constantin, dela parohia Sibiu-Lazaret.

6. *Duminică în 16 Decembrie 1945* servesc: Cons. Aurel Nanu, prot. M. Neagu și insp. Dumitru Călugăr; diaconii: Nicolae Madin și Sim. Macarie. Predică: cons. Aurel Nanu. — La Oastea Domnului predică, după masă, la ora 4, preotul Dr. Corneliu Sârbu, dela parohia Sibiu-Treistejari.

Nr. 1199/945

(44) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Arini, din Protopopiatul Prejmer, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela stat.
2. Casă parohială cu 3 camere și dependente.

3. Sesiune parohială din rezerva de stat, 16 jug. pământ arabil clasa I-a, și o grădină de zarzavat în întindere de 200 st. p.

4. Stola uzată în parohie.

5. 4 st. lemne de foc, transportate acasă.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs însoțite de documentele cerute și încuviințarea arhiepiscopului de candidare, la Oficiul protopopesc Prejmer j. Brașov, și se vor putea prezenta în parohie cu învoirea Oficiului protopopesc pentru a celebra, predica și face cunoștință cu credincioșii.

Prejmer, 21 Noembrie 1945.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sibiu, în înțelegere cu Consiliul parohial din Arini,
Ioan Ludu,
protopop

Nr. 328/1945

(43) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a Pianul de sus II, protopopiatul Sebeș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela stat.

2. Locuință în natură sau chirle corespunzătoare.

3. Folosirea cimitirului.

4. Sesiune parohială de 4 jug. teren arător și 1 $\frac{1}{2}$ jug. fânaș date prin reforma agrară.

5. Una ferdelă porumb și o zi de lucru (ciacă) de fiecare familie.

6. Venitele stolare obișnuite în parohie.

români cu privire la originea vieții și ce nădejdi se pot pune pe revelațiile virusurilor filtrante. Iată ce spune di Ion Atanasu în referatul său intitulat *Diferențele pământului pe verticală*: „Dacă din punct de vedere al economiei energetice, problema originii vieții nu pare să ne pună în cale obstacole de netrecut, dacă problema nesfârșitelor varietăți în ceea ce privește forma unităților vii, încă nu pare insolubilă, există însă o întrebare la care încă nici nu întrevădem măcar calea pe care s'ar putea merge spre răspuns. Este întrebarea cum s'a trecut dela materie minerală — cristalină sau coloidă — la unitatea elementară a vieții, la celulă. Se caută astăzi în virus-uri această punte de legătură. Dar ne putem întreba, chiar admițând că virusurile sunt o formă — ceea ce este încă discutabil — dacă această formă a vieții este o formă primară, sau dacă nu este o formă de degenerare” (p. 62—63).

Deci nu este cazul ca oamenii de știință să se entuziasmeze de descoperirea ultra-virusurilor cristalizabile, cum nu trebuie să se entuziasmeze de vremea de fatmosul „bathibus Haeckelii” sau de „radiobele” lui Burcke. „Oamenii”, spune și di prof. E. Angelescu în referatul său asupra *Circuitului materiei comandat de viață*, au căutat totdeauna să construiască cu imaginația mecanisme care să țină lo-

Cererile de concurs însoțite de încuviințarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc și de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeșului, în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a Oficiului protopopesc într-o zi de Duminică sau sâmbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Sebeșului în înțelegere cu consiliul parohial.
Sebeș-Alba, 14 Noembrie 1945.

Prot. Dumitru Ciuchendea
adm. prot.

Nr. 11.916/1945

Concurs

Pentru suplinirea catedrei de Muzică dela Liceul teoretic ortodox român de băieți „A. Iancu” din Brad, jud. Hunedoara, se publică concurs cu termen de 15 zile dela apariția în „Telegraful Român”.

Salariul împreună cu suplinirea acestei catedre, este egal cu acela dela școlile Statului.

Dela candidații se cere să poseadă pregătirea de specialitate prevăzută în Legea pentru învățământul secundar și să fie de religune ortodoxă.

Doritorii de a suplini această catedră, își vor înainta cererile însoțite de actele legale, în termenul fixat, direct Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.

Sibiu, ședința secției școlare din 27 Noembrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 11.661/1945

(42) 1—1

Publicațiune

În ziua de Sâmbătă 22 Decembrie 1945, la ora 10 dimineață, se va ține în cancelaria Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, licitație publică cu oferte închise, pentru vânzarea spre exploatare a unui număr de 523 arbori de fag, reprezentând un volum de circa 862 metri steri lemne de foc, cari arbori se găsc în pădurea „Ciuha”, situată în hotarul comunei Vurpăr, județul Sibiu.

Garanția provizorie este de 110.000 Lei (unasută zece mii) în numerar sau efecte de Stat.

Dacă prima licitație va fi fără rezultat, se va ține o nouă licitație în ziua de 2 Ianuarie 1946 în același loc și la aceeași oră.

Actul de estimăție împreună cu condițiunile de licitație se pot vedea în cancelaria Consiliului Arhiepiscopesc ortodox în Sibiu, unde se dau zilnic informațiuni.
Sibiu, 20 Noembrie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

cul realului, dându-și astfel iluzia că au reușit să cunoască ceva din nemărginitul necunoscut. În fața turburătorului mister al vieții, care îi umple de neliniște, oamenii iau aceeași atitudine și caută să reducă viața la procese fizico-chimice. Este sigur că mecanismele fizico-chimice imaginează pentru interpretarea fenomenelor ce se petrec sub imperiul vieții sunt de parte de a fi satisfăcătoare azi. Totuși, trebuie să recunoască oricine că progresele cele mai mari s'au făcut în biologie din momentul când cercetarea a fost condusă după metode fizico-chimice, ceea ce arată că aceasta este calea pe care se poate câștiga o mai completă înțelegere a vieții. Un lucru însă nu trebuie pierdut din vedere: mecanismul fizico-chimic nu explică viața, el nu este decât ipoteza de lucru care conduce pe cercetător, prolețând o lumină vremelnică pe misterioasele manifestări ale vieții. Viața trebuie înțeleasă prin ea însăși, înafara analizelor fizico-chimice. Se va ajunge vreodată la această înțelegere? Pentru a nu pierde încrederea în puterea de cunoaștere a minții noastre, suntem obligați să credem că da” (p. 133—134).

Am reproduș înafară de acest lung dar frumos pasaj, ca să se vadă cât de sobră și corectă este ținuta unui adevărat om de știință, care își dă seama că teoriile fizico-chimice asupra esenței, originii și funcțiunilor vieții nu trebuie confundate

Nr. 220/1945

(37) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a Dobârca, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Tel. Român”.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salariul dela stat.

2. Locuință în clădirea casei culturale.

3. Sesiune parohială: 12 jugăre pământ arător și fânaș.

4. Un teren pentru zarzavat, lăsat prin deosez ție testamentară.

5. Folosirea grădinei din jurul bisericii.

6. Un stânjn lemne de foc, tăiate și aduse acasă, — până când se dau acte din partea comunei politice.

7. Venitele stolare statorite în protopopiat.

Cererile de concurs, însoțite de autorizația de candidare a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc și de actele prevăzute în Regulamentul pentru parohii, se vor înainta în termenul fixat, Oficiului protopopesc ortodox român Mercurea.

Concurenții se vor prezenta în parohie, cu încredințarea prealabilă a Oficiului protopopesc, într-o zi de Duminică sau sâmbătoare, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înțelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Ciuchendea
protopop

(38) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Zdrapți, din protopopiatul Zărand-Brad, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Tel. Român”.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuință confortabilă nouă cu toate cele necesare.

2. Grădină în mărime de $\frac{1}{2}$ jugăr.

3. Folosirea cimitirului.

4. Venitele stolare obișnuite în parohie.

5. Salariul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta Oficiului protopopesc ortodox român al Zărandului cu sediul în Brad, județul Hunedoara.

Candidații vor anexa la cererea de concurs documentele necesare, cum și autorizația de concurs dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a Oficiului protopopesc în vreo Duminică sau sâmbătoare la biserică, spre a face cunoștință cu poporul. Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu Consiliul parohial.

Zărand-Brad, la 11 Noembrie 1945.

Pr. Alex. Fugăsc
adm. protopopesc

cu viața însăși. La fel vorbește și di prof. Fr. Reiner în referatul său asupra *Substanței vii*: „Tot ce poate da minții această concepție e, doar, puțința de a face fenomenele materiei de sîndine foarte generale, care se petrec în ordinei protoplasmei, de o construcție mai definită. E un ajutor dat gândirii concrete în această privință. Altă concepție, care să dea mai mult, nu există deocamdată. *Anatomia vieții* rămâne inaccesibilă înțelegerii noastre” (p. 104). În sfârșit, di G. Macovei, în referatul său intitulat *Structura scoarței terestre și erele geologice*, conchide că „asupra datelor apariției vieții pe pământ nu avem nici cea mai mică indicație” (p. 88).

Credem suficiente aceste citate și nu ne mai extindem și asupra altor probleme, ca: evoluționism, transformism, ereditate, etc., abordate de învățații români în referatele lor, cu aceeași prudență, care face totdeauna cinste omului de știință și-ți lasă impresia de seriozitate. Cu astfel de oameni, teologii pot să oricănd de vorbă, fără teama de a-și primejdi credința, fiind siguri că oricât s'ar extinde cercetările științifice asupra materiei și vieții, fiind siguri că oricât s'ar extinde cercetările științifice asupra materiei și vieții, rămâne cu siguranță loc pentru credința noastră fermă, că nu există o explicație mai bună a originii lumii și a vieții decât aceea a unui Dumnezeu Creator.

Emilian Vasilescu